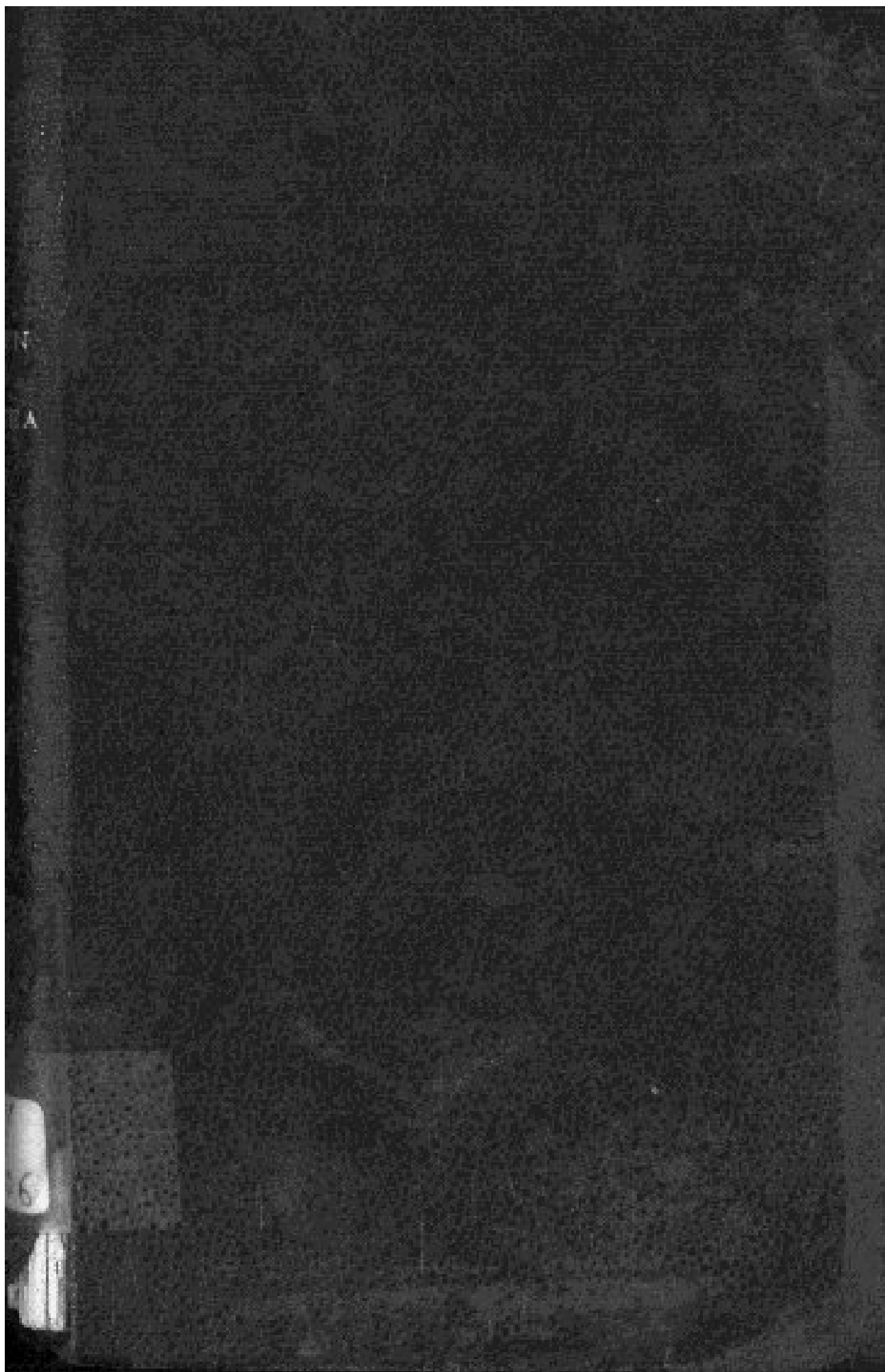
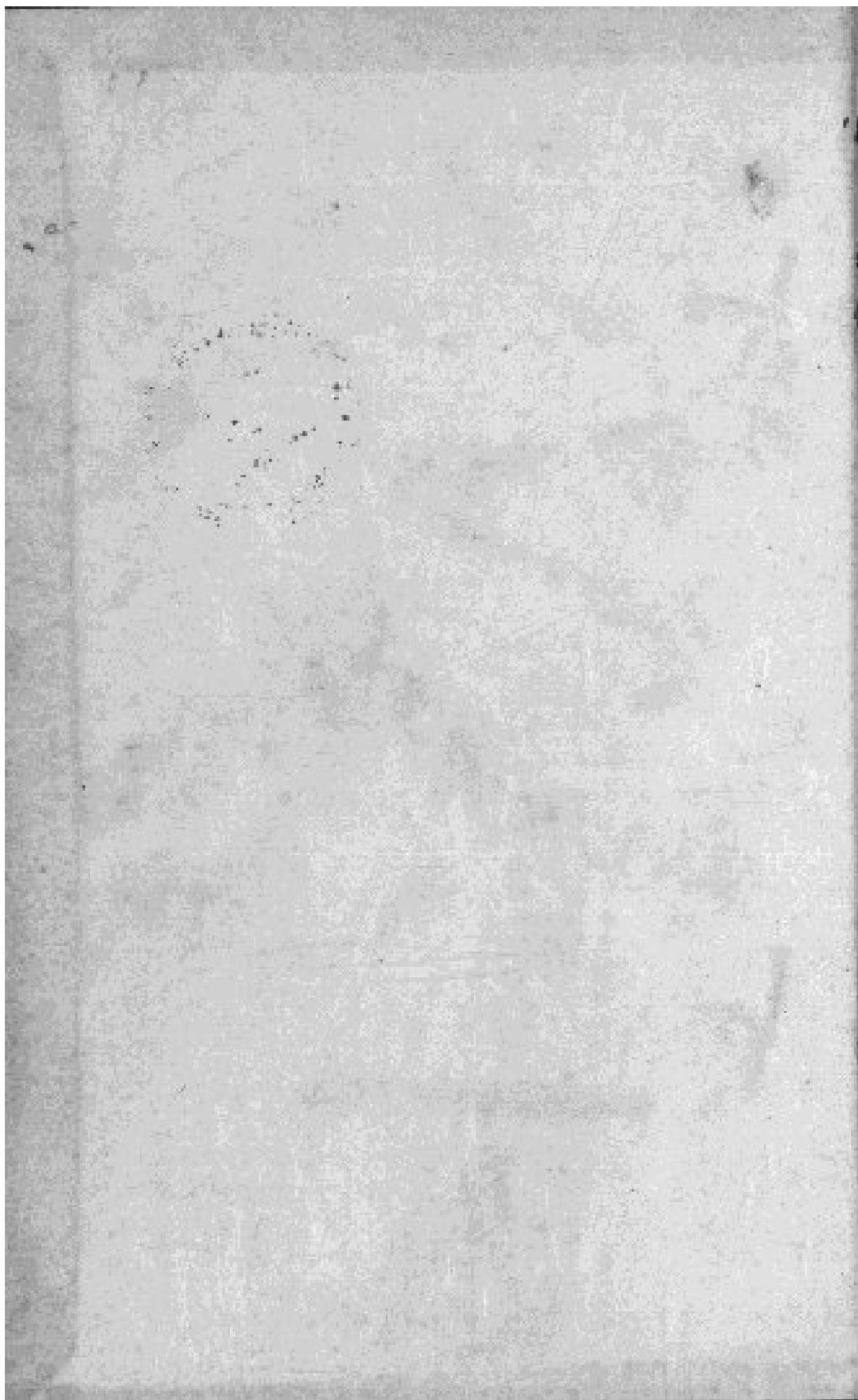
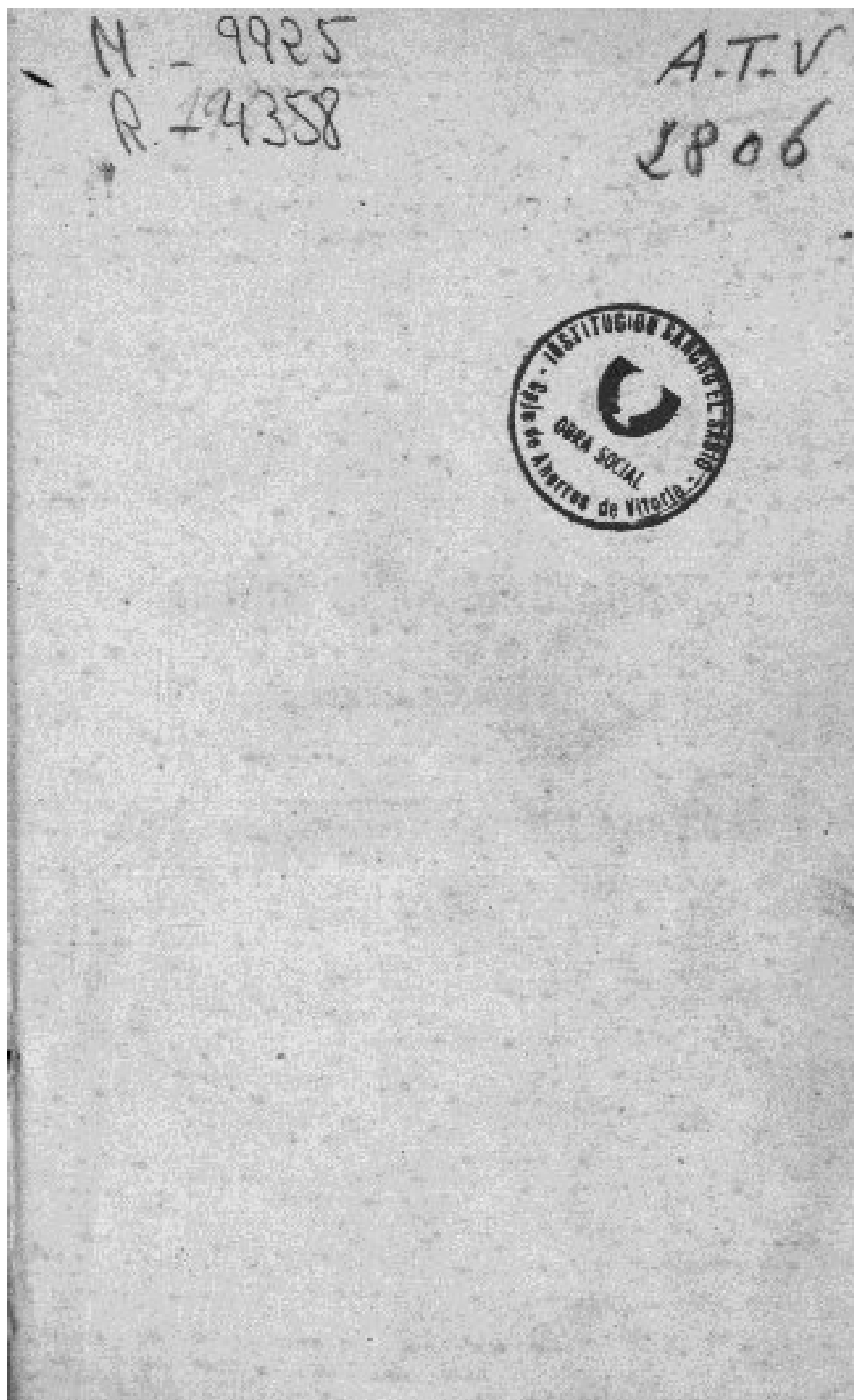
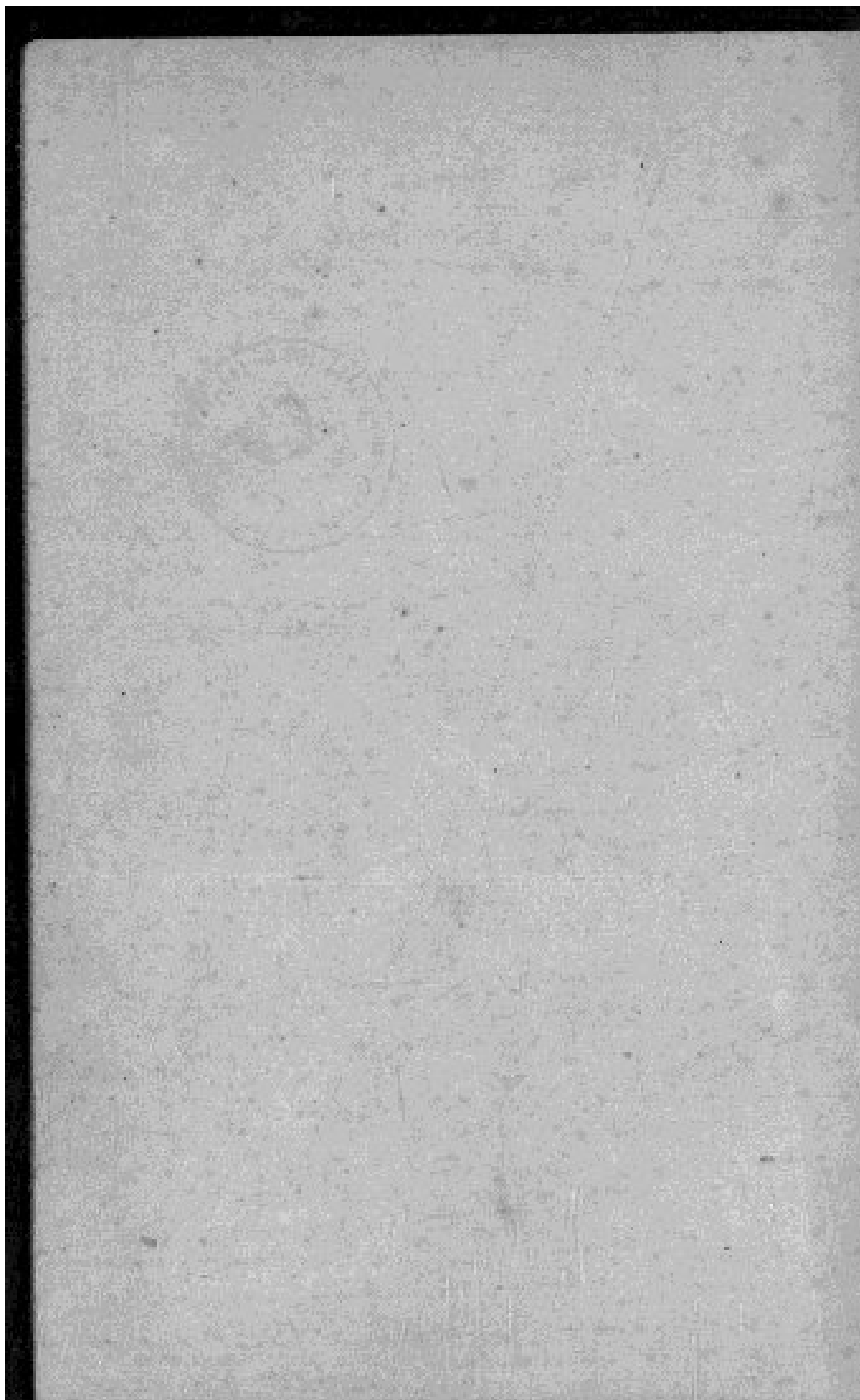

ANDRE DENA MARIAREN

HILABETEA

ETA ARROSORIOCO HILABETEA

Imprimatur :

INCHAUPE, *vic. gen.*

ANDRE DENA MARIAREN

HILABETEA

ETA

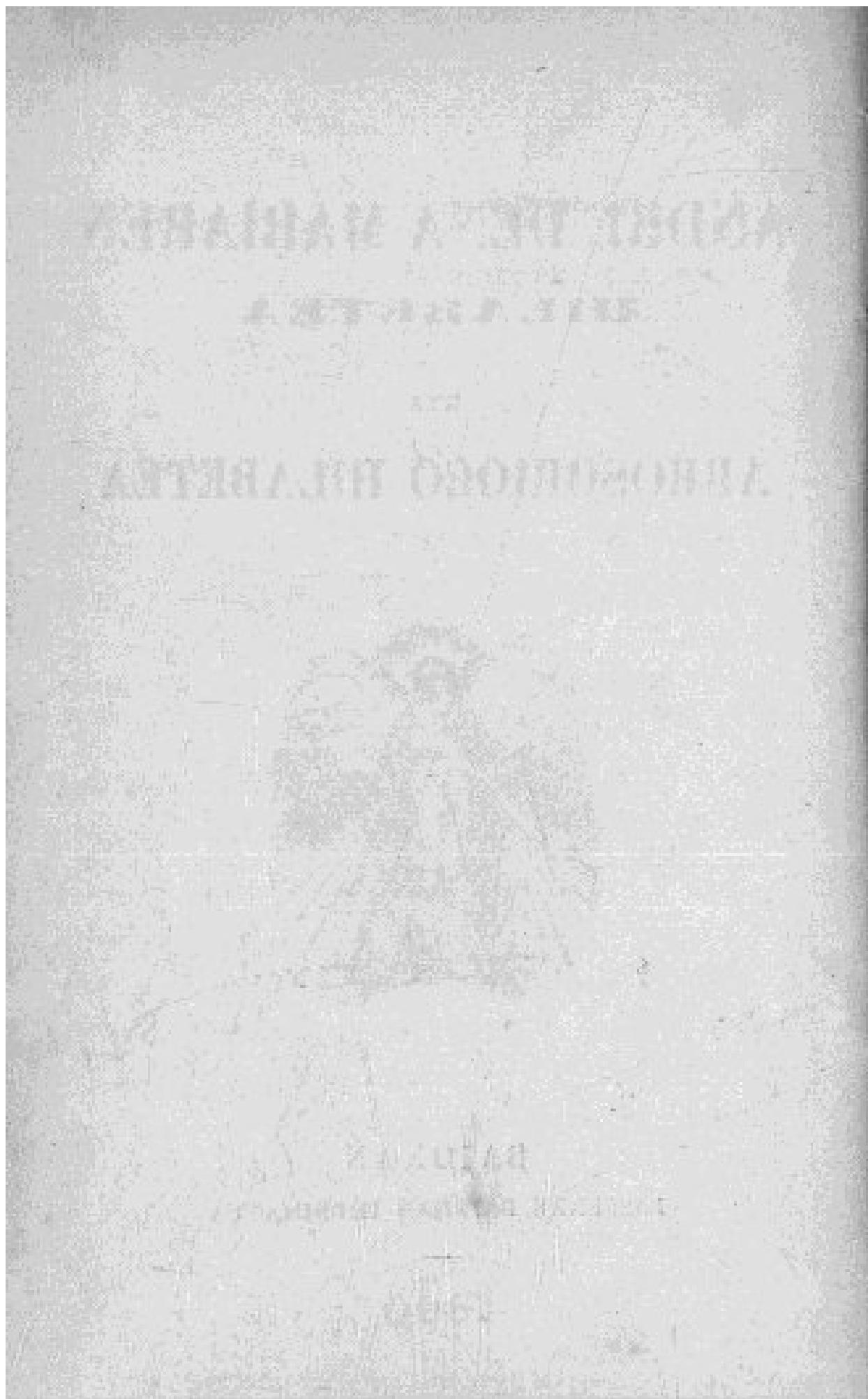
ARROSORIOCO HILABETEA

BAIONAN

LASSERRE BATHAN IMPRIMATUA

—
1890

Andre Dena Mariaren hilabete hau frantsescz egina izan da duela hogoi eta zonbeit urthe. Huren egilea, Mr de Segur, aitoren seme, familia handi eta famatu batelarik jaigutzen cen; baina gizon saindu eta aipatu hartan ethorkia eder hortaz bertceric bada miresteco. Jaincoac eman ciozean jite ezli bat, bihotz bat hanitz ona, izpiritu bat ernea eta idekia.

Oraino aski gazte celarik, judanic cargutan cen Erruman, eta orotaz maitatua cen. Ageri cen hel citakela grado gorenetara eta ohore handietara. Bizkitartean Jaunac bertceric eman cion gogora. Betbetan, hogoi eta bi urthetan, harentzat zauden cargu handi guciei ukho eginic, hartu zuen chedea apheztasunean sartceco.

Errumatic Pariserat ethorri cen; eta zonbeit urthe sainduki semenarioan iraganic, igan cen

VI

aldarera, 1847^{an} abendoaren 19^{an}. Lehen meza emaitzarekin Jaincoari galdegin cion. Sainduci baicic gogoratzen etzaioena, galdegin cion gaitz bat, bere eginbidetarie gibelatu gabe, bici gucian paira-aracico cioena.

Gero bortz urtez, aphez saindu horrec bere bihotz bero eta cartsuarekin egin zuen Parisen ongi hanitz, bereciki gazten arlean. 1852^{an}, berriz ere gobernamentuac cargu ohoragarri bat escaini cion Erruman, Aita Sainduaren aldean. Bainan etzuten hartarat aise bildu aphez cartsu hura; bortchaz eta obeditceco baicic etzuen onhartu bere gazte maitei adio erraitea.

Erruman cen beraz, bere gradoco eginbideac, bethi bezala, oroen gogora bethetcen cituela; Aita Sainduac bereciki maite zuen. Bainan huna nun Jaincoac ohar-arazten duen ez duela ahantci haren lehen mezaco galde hura. Behin begi bat eritcen xaio, eta gero bertcea. Medicuen ahal eta jakitate gucien artetic laster osoki itsutu cen. Batere khechatu ez lotsatu gabe; hartu zuen gaitz hori, Jaincoaren ganic igurikitzen zukeien gracia bat bezala. Haren ahaide eta adichkideac aldiz harrituac eta

tristatuac zauden; eta Aita Sainduac berac barna hartu zuen bere aphez frantses maiteari erori citzaion curutcea. Zonbat estimatcen zuen iracusteco, Frantciarat itsultceracoan, Pio IXgarrenac eman izan cion izcribuz, aphezpicuei zor zaioten ohoren izaiteco, eta heiec dituzten marca berecien ibiltceco dretchoa.

Zonbat aldiz, mundu huntan, gu lotsatcen eta icitcen gaituen nahi-gabe batec guretzat edo bertcentzat badauzca guc uste ez bezalaco ondorioac! Aphez saindu hunec sortcetic izan zuen bihotz on eta estuac orai ekharrico ditu bere fruituac. Berac galdegin zuen bezala, ethorri citzaion gaitzac uzten cion ahala bere estatuco eginbide sainduen bethetceco. Hasi cen beraz oraino ere Parisen predicalcen, cofesatcen, arimen consolatcen eta combertitcen. Jaincoac daki cer ongi egin duen hogoi eta bortz urthez handiei; bainan hanitz gehiago egin duke ttipiei, gaztei, ofciale-aprendicei. Heientzat, aphez lagun batec izcribatuz, egin ditu asco liburu eder eta iracaspen baliosez betheac, bainan bethi jende chehearen eta haurren menecoac. Liburu hetaric bat da escuaralat itzuli dutan Mariaren hilabete hau.

VIII

*Eta orai Maria Birjina dohatsu, ene Ama mai-
teari escaintcen diot liburutto hau. Heda bedi Es-
cual-herri gucian, sar bedi etche gucietan Ama on
horren gehiago ezagut-arazteco eta maila-arazteco.*

*Ustaritzeco comentuan, Martxoaren 25^{ean}
1890^{ean}.*

M. HÉGUY, Apheza.

ANDRE DENA MARIAREN HILABETEA

BEZPERACO

**Cer da Mariaren hilabetea eta nola behar da
iragan?**

Mariaren hilabetea maiatceco hilabetea da. Mariaren hilabetea deitzen dute, ceren elhun urthe huntan, Birjina Maria zaindu jaincoaren Amaren bereciki ohoratceco hautatua den.

Hogoi eta hameca egunetaco phesta luce eta eder bat da beraz maiatza. Hilabete huntan arima jaincotiarrec Ama Birjina bertcetan baino gehiago dute othoi ten, eta urthe gucian ba no berecikiago ohoratcen. Horra cer den Mariaren hilabetea : Maiatceco hilabete osoa Birjina sainduari consecra ua.

!ta certaco Ma atceco hilabetea, eta ez bertce bat? Maiatza primaderaren eta loren hilabetea delacotz, sasoin ederraren abiapena. Lore eder bat da Birjina Saindua; Jaincoaren graciaren

usain ona hedatcen du mundu gucian, haren fruitu baliosa da Jesus-Haurra, gure Jaincoa eta gure Salbatzailea. Gauaren ondotic, sornabalac eguna bere argi ederrarekin hitz-emiten duen bezala, munduan agertu cenean Birjina Saindua, Jesu-Cristoren sornabala bezala cen, becatoros gaichoei agintcen baitcioten eroszailearen ethortcea.

Bertzalde maiatza garizumaco berrogoi penitenciazco egunen ondotic heldu da. Giristinoac, denbora ser os horren garraztasunean akhituac, maiatceco debocione bozcariozcoac sobera phausatcetic eta aisia hartcetic begiratzen ditu. Lan errech eta alegera bat da akhitgarri baten ondotic.

Eta gero, primaderac gaztetasun suerte bat emiten dio naturalczari, nola hegastinei, bici berri eta arinago bat. Amoreagatic eta primaderaren alegrancia hori ez dadien arinkeria lanjerosetarat terra, chuchen heldu da Ama Birjinaren amodioa, bere amultsutasun, bere innocentia, bere alegeratasun gozoarekin, bicitasun horren eztitceco, gure gogoen, bihotcen eta mihién Jainco maitea ganat itzultceco.

Nori ethorri othe zaio burura lehenbicicoric Maiatzaren Birjina Sainduari contsecratcea? Ez seguric debruari. Biciki beldur da debrua Maria Sainduarentzat. Badaki Mariaren ondotic heldu

dela bethi Jesus, argi-hastearen ondotic eguna, lorearen ondotic fruitua bezala; egin abalac egiten ditu giristinoen Maria ganic urruntceco. Arrazoin gehiago guretzat Mariaren hilabetearen ongi bethetceco.

Erruman, Elizaren hiri buruzagian berean, Lalomia deitzen cen jesuist batec izan zuen Mariaren hilabetearen egiteco gogo dohatsua, juanden mendearen erditsutan, duela chun urthe baino gehichago. Errumatic debocione balios hori hedatu cen Italia gucian, Francian, Espainian, mundu gucian.

1815^{ean} Pio VII Aita Sainduac eman cioen bere baimena goraki. Eta Mariaren hilabetearen egitera giristinoen lehia-arazteco, eman zuen, Birjina Saindua hilabete hortan bereciki ohoratuco duten gucientzat, hiru chun egunen induljencia egun bacotch, eta maiatcean behin induljencia osoa, comunione saindua deboki egiten dutelarik. Irabaz ditezke induljencia horiec beretzat edo purgatorioelaco arima gaichoentzat.

Bainan berrogoi edo berrogoi eta hamar urthe huntan, cartsutasun eta edergailu gehiagoeekin ohoratcen da Mariaren hilabetea. Orai ez da mundu gucian giristino catolico herri bat Birjina on horren hilabetea egiten ez duenic. Celebratcen dute Misione urrunenen zolan, Oceanian, Chinan, African, Ameriketan. Bozcariozco

phesta bat da salbaia batheiatuentzat berentzat. Zoin eder eta consolagarri den lurraren pharte gucietaric ceruco erreginaren tronurat hegaldacatcen diren othoitcei eta laudorioei juntatcea maiatceco egun guciez.

Nahi duzu zuc ere, giristinoa, Mariaren hilabetea segurki egin, bainan hortacotz cer da egiteco? — Deus errechagoric. Oroz gainetic, debocionea eta Mariaren amodioa bihotceco gauza batzu dire. Eta behar bada zombeit pratica, ez da biciki hanitcen beharric, eta ez gaituzte secular gure eginbidetaric gibela-araci behar.

Huaa nola Andre Dena Mariaren hilabetea deboki iragan ditakeien.

Lehenbicicoric, ahal becen bat, giristinoec elizan elgarretarat bilduric egiten duten debocionean aurkhitu behar da. Ez da deus hoberic, ederragoric eta baliosagoric. Han giristinoec elgar sustatcen dute, elgarrekin othoitze egiten, Birjina Sainduaren laudorioac dituzte cantatcen, haren berthuten chehetasunac aditcen.

Bainan ez ditazke oro elizaco bilcurarat hel, hartacotz egin behar da Mariaren hilabetea familian. Ganbara batean moldatcen da aldaretto bat, Andre Dena Mariaren potret bat lorez inguraturic. Arratsean familia gucia biltcen da, iracurtce labor bat egiten : erraiten dire Ama Birjinaren litaniac, arrosorioa, edo bederen pharte,

eta nahi bada, acabatceco, cantica bat canta ditake.

Etz balin badezakezu ere (gin) familian Mariaren hilabetea, ez lotsa. gizu zure Aingern begiralearen compainian: lagun horrec bertce bat balio du. Ganbara chokho batean ezar Mariaren potrettoa, belhaunica goiz arrats haren aintcinean, Ama onaren benedicionea galdegiten duzularic.

Haurren lana da bereciki aldaretto haren beztitcea, loren aldatcea, berriac ekharriz egun guciez, ahal becen ederrac, beren arimen iduricoac. Eta Ama Birjinac heien arima maitatuco du, Jesu-Cristo Parabisuco eta Aingernuen lorea maite duen bezala.

Erruman, Italia gucian, Espainian, bertce ascotokitan, fededunec, eta ascotan pobrenec, atchikitcen dute lampatto bat behi piztua beren etche-tan Ama Birjinaren aincinean, usara hunkigarria eta ederra baita.

Escain ditzogun gero gure Amari zonbeit mortificacione, zonbeit amona pobrei eginen ditugunac; eta oroz gainetic bihotz garbi bat, bekhatu gucietaric urruntcera lehia na. Horra hilabete hantaco egun hacotchean, gure Aingeruac Mariari bozcariorekin helduco dioen buketia, eta ordainez ekharrico deraucu Ama on horren benedicione gozoa.

Lu en 1913

6

ANDRE DENA MARIAREN

LEHEN EGUNA

**Cer den Birjina Saindua eta certaco behar den
hainbertce oheratu eta maitatu**

Badakizu segurki, giristinoa, Birjina Maria Saindua Jaincoaren Ama dela, gure Creatzaile eta Salbatzailearen Ama. Badakizu, bainan behinere ongi phentsatu duzuia?

Jesusen ondotic, Jesus Jainco baita, ez da ceruan ez lurrean deus handiagoric, hoberic, perfetagoric, miragarriagoric, maitagarriagoric Birjina Maria Saindua baino. Egia da creatura choil bat dela, zu eta ni bezala, bere baitharic deus ere ez da, eta deus ez du; oro ukhanac ditu Jaincoa ganic; bainan hainbertce ukhan du, hainbertce graciaz bethea izan da, hain gora alchatua da, nun ez baita creatura bakhar bat urrunetic ere hari conpara ditekonic.

Eta ez da miresteco Jaincoac creatura bat hainbertce aberats cezan, ezen creatura hau Aita Cerucoac egin du bere lurreco espos; semeac, bere Ama; eta Izpiritu Sainduac bere tenplo eta egoitza garbia. Deus etcen beraz ederregi Jaincoaren espos, Jaincoaren Ama eta Jaincoaren egoitza cenarentzat. Hortacotz Birjina Sainduac ceruan badu toki bereci bat, Saindu eta Aingern guciec baino biciki gorago. Bakharra da Jain-

coaren Ama; Aingeru eta Saindu guciac ez dire haren sehi baicic.

Ama Birjina handi eta on horren ikhusteco zoriona izan zuen ascotan presuna gazte berthutos batec. Maria Latasta deitzen cen; ez du hanitz dembora hil izan dela serora, Bihotz sacratuco comentuan, Beneco hirian. Haren inocencia eta saindutasun goiztiarraren gatic, dudaric gabe, Jaincoac haurretic graciatic handienex fagoratu zuen. — Egun batez, Jesusec iracutsi cion bere Ama ceruticaco argi eder baten erdian, bere herrico eliza ttipian, aldarearen aiticinean : « Be-
 « hatu nion atentcionerekin, dio Maria Latastac,
 « haren begitartea iguzkia becen distiranta cen,
 « haren arropa churia eta izarstatua, ilea zuen
 « gibelarat, estalia belo churi argiaren pareco
 « batez; buruaren gainean, izarrac baino disti-
 « rantagoco diamant coro bat. Egundaino ikhusi
 « ditudan argi gucietan etcen balacoric, salbu
 « ene Salbatzailea baithan ikhusi dutana. Iguz-
 « kiaren argia hits liteke haren aldean. Eta biz-
 « kitartean iguzkiaren samintasuna ez dezakete
 « ene begiec jasan, eta Mariari behatcen nion
 « haren distiradurac lilluratu gabe. Ene arimari
 « haren ikhusteac zoriona emaiten cion.

« Jesusec erran zautan : « Munduaren salba-
 « menduaren eta munduari emanac zaizcon gra-
 « cien ithurburua ni naiz. Bainan ez ditut ni-

« haurec chuchen munduari emaiten, Mariaren
 « escuetan gaindi igortcen ditut. Jainco Aitare-
 « kin eta Izpiritu Sainduarekin hautatu dut ene
 « Ama, creaturetan handiena, ceruco dohainen
 « lurrerat ichurtceco. »

Holacoa da Ama Birjinaren handitasuna eta edertasuna; ez, egin ahala eginic ere, ez dugu aski ohoratuco. Entseiu guciekin ez dugu behinere Jesusec bezala maitatuco. Adoracioneaz canpo, ez baita Jaincoa baicik adoratcen, emanzi-kiotzu ohore, laudorio, amodio ahalac oro, ez duzu eginen Birjina Sainduac mereci duen becenbat, eta zor zaion becenbat. Ceruan berean gure ahalac zucen litekenetic urrun geldituce dire.

Saindu guciec maitatu eta ohoratu dute Birjina Saindua debocione bereci batekin. San Frantse-sen ordreco fraide humil bat, Pascal Baylon, miragarria izan da Mariaren alderat. Lau bortz urthetaco, loriatcen cen arrosorioaren erraiten, eta haren elicen bisitatcen. Emazte pobre eta langile bat baicic etcena, bainan giristino car-tsua, haren ama entseiatcen cen artharekin de-bocione gazte horren hazlerat eta emendatcerat, bere haurrari iracutsiz othoitz andana bat.

Andre Dena Mariaren cerbitzari ttipitto hori obediencia eta errespetuduna cen bere aiticine-coentzat, bere haurride gucien modela. Etcen

menturatcen bat gaizkiric egitera haren aitcinean. Bizkitartean etcituen zazpi urthe baicic. Aitac eman zioen arthaldea zaintcerat. Haur jaincotiarrac eramaiten zuen alhatcera Mariaren capera bati buruz; eta han belhaunico, amac iracatsi othoitzac oro erraiten cituen. Caperatic urrunchago juan behar zuenean bere arthaldearekin, bere buruaren contsolatceco ibiltcen zuen berekin Mariaren potretto bat. Estecatcen zuen makhilaren puntan curutcetto bat; eta belhaunico hasten cen Birjina Sainduarekin solasean, erraiten ziozcalaric bere othoitz guciac batzu bertcen ondotic.

Sarthu cen gazteric San Fransesen ordrean, eta bilhacatu saindu handi. Fraide ichil eta aphaibat baicic etcelaric, Italia eta mundua bethe ditu bere miraculuen famaz.

Bertce saindu handi bat, gazteric hil dena, gazteriaren etsemplua eta patroina, San Stanislas de Koska, hain cen Mariaren maitatzaile eta ohoratzaile, nun bertce Jesus bat iduri baitzuen. Haur haurretic bere Ama eta Erreginatzat hartu zuen Birjina Saindua. Etciteken haren aiphatcetic ichil. Bethi escnetan zabilcan harren arrosorio, potret edo liburu bat. Sustatcen cituen oro haren cerbitzari sartcerat. Galdegin zuen Andre Dena Maria agorrilacoan hiltcea. Hortaco, bere chinplecian, Birjina Sainduari letra bat

izcribaturic, bethi bere bihotzaren gainean zuen comunione saildua egitean. Entzuna izan cen. Eritu eta hil cen Andre Dena Maria goicean, arrosorioac escuan. Gerneco Erreginari bidali cion bere arima, jadanic saildu handi, nahiz etzuen hemezortci urthe baicic.

O Birjina Maria Saildua, indazu niri ere gracia zure cerbitzatceco eta maitatceco ene bicico egun guciez, azken hatseraino.

BIGARREN EGUNA

Nola den Birjina saildua Jaincoaren egiazco Ama

Jaincoaren Ama izaita denaz geroz Birjina Mariaren loria handiena, eta gure errespetua eta ohoreac oroz gainetic mereci dituen, ikhus dezagun egiazki Jaincoaren Ama dela Andre Dena Maria.

Errazu, zure ama egiazki zure ama deia? Zure presunaren ama, ala choilki zure gorphutzarena? Badakizu, presuna bakhotchac badituela gorphutza eta arima. Ihardetsico dantazu: Ene ama nere presuna osoaren ama da, eta ez choilki ene gorphutzarena, osoki haren haurra naiz. » — Ongi. Bizkitartean zure arima ez dantzu zure amac eman, zure arima Jaincoaren ganic heldu da chuchen. Eta nahiz zure arima, zure

pharte principala ez duzun amaren ganic, zure ama egiazki zure presuna osoaren ama da, eta zu haren haurra zare.

Hortic ikhusico duzu nola den Birjina Saindua Jaincoaren Ama.

Jesu-Cristo baitan badire bi naturaleza, Jaincoaren naturaleza eta gizonarena. Bi naturaleza horiec elgarrekin batean ez dute egiten presuna bat baicic, eta Birjina Saindua presuna haren Ama da, Jesu-Cristoren Ama, zure ama zure ama den bezala. Bai, nahiz ez dion eman Birjina Sainduac Jesus bere Semeari gizonaren naturaleza baicic, eta ez Jaincoarena; nola Jesu-Cristo ez baita presuna bakhar bat baicic, Maria Jesu-Cristo osoaren Ama da. Eta nola Jesu-Cristoren presuna Jaincoaren Semearen beraren presuna izari gabe eta eternala baita, orotan Aita eta Izpiritu Saindua becenbat dena, egiazki Jesu-Cristoren Ama, Jaincoaren Ama da, Trinitate sainduco bigarren Presunaren Ama.

Jesu-Cristo Jaincoaren eta Birjina sainduaren semea da, Jainco bat gorphuz eta arima bat jauntci dituen. Jesusen gizontasuna Jaincoaren gizontasuna da, eta Birjina Saindua Jainco gizontasunaz beztituaren Ama.

Izan cen bertce orduz, Constantinopleco hirian aphezpicu bat, Nestorius deitcen ceta. Horiec oro bere buruan nahasiric, atrebitu cen erraitera

Birjina Saindua etcela Jaincoaren Ama, bainan choilki Cristoren Ama, erran nahi baita gizon baten Ama, Jaincoaren Semeari juntatua den gizon batena.

Predica alkhiairen gainetic blasfemio hori predicatu zioten Constantinopleco giristinoei. Bainan haren azpicoec bazakiten catichima; samurturic, ihardetsi cioten : « Ez, Jesu-Cristo ez da choilki gizon, Jainco da, eta Birjina Saindua egiazki Jaincoaren Ama da. »

Aucia juan cen Aita Sainduaren aiticinerat, hura delacotz aphezpicuen aiteciendaria, eta fedezco gaucen juie ecin enganatua. Orduan Erromaco alkhian cen san Celestin I^o. Bildu zuen Asian, Efececo hirian, mundu gucico aphezpicuen concilio jeneral bat, Nestoriusen iracuspén gezurrezcoaren condenatceco.

Efececo concilioa ideki cen 431^{an} solenitate handienarekin. Goicetic Efececo jendea, concilioco Aitac bilduac ciren elizaren inguruan zagon, oibuz galdegiten zuela Birjina Sainduaren ohorea garbi cezaten. Nestorius, hiruetan concilioaren aiticinerat deithua, etcen agertu nahi izan. Gord a zagon, bere etchea zain-araciz soldado tropa bati, populuaren beldurrez.

Arratsean azkenecotz, concilioco atheac ideki ciren, eta san Cirilo Alexandriaco patriarca jalgi cen concilioaren phartez populuari adiaraztera:

« Egiazki Birjina Saindua Jaincoaren Ama dela. Nestoriusec blasfemio bat cioela contrarioan thematuz, etcela gehiago Constantinopleco aphezpicu. » Efececo hiria ordu berean airatu zuten alegrantiazco cantuec. Etcen bazter gucietaric bozcariozco oihuric baicen : « Ohore Maria Jaincoaren Amari! Bentzutua da Birjinaren etsaia! Ohore Jaincoaren Ama handi, errespetegarri, loriosari!!! » Ilki cirenean concilioco Aitac, lagundu cituzten beren etchetarat, mila argiren erdian. Laster Asiaco giristinoen bozcarioa hedatu cen mundu gucian.

Ordu artino *Agur Mariac* etcituen Aingeruaren eta Santa Elizabeten solasac baicic; egun handi horren orhoitzapenetan eratchikiac izan citzaizcon hitz labur eta hunkigarri hauc : Maria Saindua Jaincoaren Ama, egizu othoitz gu becatorosentzat, orai eta gure heriotceco orenean. »

Nestorius gaichtoa jazarri nahi izan citzaioten Aita Sainduari eta Concilioari. Bainan enperadoreac jakin zuenean egia, utci zuen, eta desterrurat condenatu. Etcen behinere sumetitu; zortci urthe bici izan ondoan errabia bere bihotz urgulutsuan eta blasfemioa mihian, hil cen tristeki, gorphutza usteldua. Eta mihia, Birjina saindua blasfematu zuen mihi atrebitu hura, cioena : « Nihorec erraiten badu Maria Jaincoa-

ren Ama dela, madaricatus izan bedi, * mihi hura harrec jan cioten oraino bici celarie.

Erran ditzagun beraz cartsuki Jaincoaren Ama ohoratcen duten *Agur Mariaco* hitz horiec. Lauda dezagun Jesu-Cristo, ceren hantatu duen Birjina saildua bere Amatzat, alchatuz hain grado handi eta miragarrira, nun ez baitezake creatura bat Jaincoac berac gorago hel.

San Domingoren Ordreco presuna saildu bat, Margarita deitzen ceta, Hongriaco erregeren alaba, bere aita amec Birjina sailduari consecratua, hasi cen Jaincoaren Amaren cerbitzatcen cerbeit comprenitu zuen phundutic, zonbeit solas eta urhatsen egiten hasi orduco. Hiru urthe eta erditan eman zuten serora Dominicanoen escuetan. Sei hilabeteren buruco, doidoia lau urthe cituelarie, bazakien Birjina sailduaren oficioa gogoz, eta erraiten zuen serorekin. Josteten artetic, bere lagunac eramaiten cituen elizarat, Mariari agur erraitera. Andre Dena Mariaren phesiac bozcariozco egun batzu ciren harrentzat, escaintcen cion orduan mila *Agur Mariaco* buketa handi bat.

Imita ditzagun debocione eder eta gozo horiec. Galdegin dezogun Jesusi, sailduac ohoratu eta maitatu duten bezala, Mariaren ohoratceco eta maitatceco gracia.

HIRUGARREN EGUNA

Birjina Saindua Aingeruen erregina miragarria dela.

Mila milionca badire Izpiritu garbiac, gure anaia ageri ez direnac, mundu hau bethetcen dutenac gure arimac gure gorphutza bethetcen duen bezala; eta Jesu-Cristo gure Jauna, Jaincoaren eta Mariaren Semea, Aingeruen Jainco da, Aitarekin eta Izpiritu Sainduarekin heien Creatzaile eta Nausi soberanoa. Beren Errege eternala bezala maitatcen eta adoratcen dute Aingeruec.

Birjina Saindua bere Ama eginez Jesu-Cristoc ceruco Erregina egin du. Manatu diote bere gorteco cerutiar cerbitzari guciei ohora, errespeta, maita eta obedi dezaten.

Birjina Saindua Aingeruen artean, lurrean Errege handi baten ama bere azpicoen ordian bezala da. Ceruco Erreginaren alderaco egitate char guciac erregeri egin afrontu batzu litezke.

Badire Aingeruetan bederatci grado; aphalenac berac arras botheretsu dire; ttipienac biciki handi.

Cerutiar Izpiritu heien lehenbicico gradoa da Aingeruen, Aingeru chinplen gradoa. Aingeruec cheheki condu daucate munduan gauza guciac juan ditecen Jaunaren manuen arabera. Gerla

egiten diote izpiritu gaichtoei, eta gu laguntzen gaituzte, beren ahal guciez, Jesu-Cristo beren eta gure Jaincoaren cerbitzatzen eta maitatzen. Bada Aingeru horietaric conda ahal baino gehiago. Eta Birjina Saindua da Aingeru horien oroen Erregina.

Aingeruez gorago da Arcanjeluen gradoa, handiago eta perfetago baitire, armada batean aiticindariac soldadoez gorago diren bezala. Arcanjeluen aiticinean dire izpiritu dohatsu batzu Elizac Principalac deitzen dituenac, heien cargua baita herriei eta erresumei condu emaita. Birjina Saindua Arcanjeluen eta Principalen Erregina da, Jesus heien Jaun eta Errege soberanoa delacotz.

Zoin eder diren horiec oro. Egun batez ikhusicu dugu ceruan becoz beco Aingeru mundu miragarri hori. Heiekin eternitate gucian adoratuco dugu Jainco maitea, laudatuco eta benedicatuco Birjina Saindua.

Bainan ez da oraino aski. Gorago badire cerutiarren bertce gradoac, Dominacioneac, Puchantciac eta Berthuteac. Heiec gobernatzen dituzte izarrac, argia, sua, airea, ura, lurra.... Eta azkenecotz hiru gradoric gorenac eta ederrenac dire Tronuac, Cherubinac eta Serafinac.

Jaincoac gauza guti agertu izan daucu Aingeru horien gainean, choilki badakigu heien loria

handia dela, eta heien edertasuna pare gabea. Badakigu Cerafinec khar bici batekin Jaincoaren amodio izari gabea adoratcen dutela; eta Cherubinec bereciki Jaincozco Argia, bethiereco Egia, Jaincoa bera dena. Tronuec beren adoracione bereciez ohoratcen dituzte Jaunaren indarra eta botherea.

Aingeruen bederatzi grado horien aircindari cen hastetic Cerafinic handiena Lucifer, erran nahi baita argicaria. Jaincoaren creaturetan ederrena, Jaincoaren Seme, Ceruco Errege, egun batez gizon egin behar cenaren azpicoetan lehena. Lucifer urgulutan sarthu cen bere grado eta indar espantagarriez; Jainco Seme, gizon egin beharra etzuen adonatu nahi izan. Eta atrebentcia hobendun berarekin jarraiki citzaion Aingeru andana handi bat. Heiekin ceruco loriatic casaturic, aurthiki zuen Jaincoac betiereco su leicetarat. Bertce egun batez mintzatuco gare aingeru gaichtoez, eta ikhusico dugu nola Birjina Sainduac debruac icitcen dituen.

Aingeru onec, Jaincoari leial gelditu direnec, Birjina Saindua beren Erreginazat daucate. Haren loriaz eta zorionaz bozcariatcen dire; baratu gabe, laudatcen, benedicatcen, maitatcen dute.

Aldi batez, san Frantses Asisacoac izan zuen zoriona Mariaren ikhusteco, cerntiar Izpirituez inguratua, izar bat bere argiaren distiraduraz

bezala, Asisan berean, Porcioncula deitzen den capertaloan. Frantses bere ganbaran zagoen, caperatic hurbil, othoitza iraun-araciz gauaren erdian harat, nigarrekin becatorosen conbersio-nearen galdez. Betbetan aingeru distirant bat agertu citzaion, cioela : « Frantses, baugi caperarat. Jaunac igurikitzen hau bere Amarekin eta Aingeruekin.

Saindua badoba laster Porcioncularat, handic ageri baitciren canta ezti bat eta argi eder bat. Athea idekitcearekin ikhusten du, gauza espantagarri eta choragarria! ikhusten du aldrearen gainean, ceruticaco distiradura batekin, Jaincoaren Ama, Jesus-Haurra besoetan. Haren inguruetan milaca Aingeruac, argiz beztituac, cantatzen cituztela lurrac behioere entzuten ez dituen canta batzu.

San Frantses aliuspez, cerasin baten amodio eta zorion berarekin, menturatzen da Jesusi erraitera : « Ene Creatzailea, ceru lurren Jauna, ene Salbatzailea, Amodio etiza, nola zure handitasuna aphaidu da nitaraino ? Eta nola hautatzen duzu capera errumes hau zure Amarekin eta Aingeruekin jausteco ? »

Gero galdegin cion indulgentcia handi eta bereci bat, deitua izan dena (Tiers-Ordrean sartuac direnec dakiten bezala) Asisaco barca-mendu handia, edo Porcionculaco indulgentcia.

Behin Jesusec iduri zuen etzuela othoitz hori onhetsi nahi. « Galdegiten ducana handia duc, cioen, eta ez diat nere cerbitzarietarik bihibati holacoric eman; baina ene Amac galdegiten badaut, emanen daia baren gatic. » San Frantses itzultcen da Birjina Sainduaren alderat, eta othoizten du ararteco balia dakion; Aingeruec ere egiten diote galde bera. Mariac bere cerbitzariaren othoitzaz bere Semeari heldu orduco, Jesusec eman cion galdegin fagorea, baina choilki san Frantses juanen celacoan baimenaren galdatcera Aita Sainduari, Elizaren aiticindari eta induljencien emale soberanoari. Aita Sainduac onhartu ondoan, Porcionculaco induljencia hedatu izan da emeki emeki Franciscauen eliza gucietarat, eta bertce ascotarat.

Guc ez dugu mereci Sainduac bezala mundu huntaric Aingeruen Erregearen eta Erreginaren ikhustea; baina ethorrico da egun bat Jaincoaren misericordiac ceruco erresuman sar-aracico baititu bere cerbitzariac; eta izanen dugu zoriona Birjina Sainduaren Aingeruekin eta Arcanjeluekin, Cherubinekin eta Cerafinekin ikhusteco, laudatceco eta maitatceco.

Arte huntan erran dezogun bihotceaz eta cartsuki Elizarekin batean : *Ave Regina cælorum*, *Ave Domina Angelorum*, Agur ceruco Erregina, Aingeruen Erregina.

LAUGARREN EGUNA

Nola Birjina Saindua eglazki giristinoen Ama den

Uala nola baitire gure baitan gorphutza eta arima, arras bat bertzea ez bezalacoac, gisa berean badire bi bici osoki bereciac : Gorphutzaren bicia eta arimarena; gorphutzarena materiala, arimarena izpirituala; gorphutzarena naturala, arimarena naturalezaz goragocoa; gorphutzarena, gizonarena eta arimarena jaincozco bici bat.

Gorphutzaren bicia egiten du arimaren eta gorphutzaren batasunac. Batasun hori barreiatcearekin, gorphutzaren bicia gelditcen da, jendea hila da. Arimaren bicia aldiz egiten du Jaincoarekilaco batasunac. Graciac egiten duen batasun hori trencatcearekin, arimaren bici izpirituala gelditcen da, hila da arima Jaincoaren aiticinean. Jesusen ganic berechia, graciaz gabetua, heriotce izpiritualean dago, ifernuco haci. Bekhatu mortalac berechten du arima Jainco maitearen ganic, eta graciaz harekin bat egiten.

Eta orai, giristinoa, erran ezadazu : Norc eman derautzu gorphutzaren bicia? Zure aitac eta zure amac? Zure amac zure aitac becen ongi? Gauza bera da zure arimaren biciarentzat; heldu zautzu zure Aita cerucoaren eta Birjina Saindu zure Ama cerucoaren ganic. Eta Jaincoac ez

derautzu emaiten Birjina Sainduaren bidez baicic. Zure ama, gorphutzaren bicia eman dautzulacotz, zure ama den bezala, Birjina Saindua zure arimaren Ama da, ceren eman dion, eta ichtant guciez emaiten arimaren bicia, Jaincoarekin batasunean ezarten gaituen gracia. Horra nola den Birjina Saindua giristino gucien, Jaincoaren haurren, Jesu-Cristoren anaien Ama.

Saindu handi batec, Gertrude, Pepin Brabanece dukearen alabac ikhusi zuen, egun batez, Birjina Saindua heldu citzaiola begitarte amultsu eta maiestatedun batekin. Eguberri cen, eta ebanjelioa cantatcen ari cen : ebanjelioac cioen Mariac eman zuela mundurat bere Seme lehen-sorthua. Santa Gertrudec egiten zuen bere bu-ruarekin Ebanjelioac hobeki egin zukeiela erraittea Seme lehen-sorthuaren orde, bere Seme bakharra, ceren lehen-sorthuac adi-arazten baitu bertceric izan dela. Bainan hura nun Birjina Saindua agertcen zaion, ihardesten duela haren gogoetari : « Ez, Seme bakharra baino hobeki da Seme lehen-sorthua, ceren Jesus, ene Seme amultsuaren ondotic, eman baitautzuet orori arimaren bicia, ene haur bilhakatu baitzarete eta Jesusen haurride. »

o Bertee Jaincoaren cerbitzari batec, santa Mathildac iracurtcen cituen egun batez Jesu-Cristoc curutcearen gainetic Mariari eta Jondoni

Juaniri erran hitz haue : « Horra zure Semea — Horra zure Ama. » Ethorri citzaion gogora, behar ciola Jesusi galdegin Jondoni Juaniri egin cion gracia : « Ene Salbatzaile ezta! Errozu ene fagoretan zure Ama Sainduari Jondoni Juaniren fagoretan erran ciniona; errozu : « Horra zure » alaba. » Eta ordu berean entzun zuen Salbatzailea bere gomendatcen Birjina Sainduaren amodioari eta arthari. « Ichuri dut ene odola, cioen Jesusec Mariari, Santa Mathilda iracutsiz; sofritu dut, hil naiz horren arimarentzat. Osoki enea da, emaiten derantzut alabatzat. »

Mathilda, bozcariotan eta confidentciatz be-thea, menturatu cen gebiagoren galdegitera. Othoitztu zuen Jesus, eman cezoten gracia bera fede bici batekin galdatuco zuten guciei. Eta Jesusec ihardetsi cioen : « Bethi emanen dut gracia hori, cartsuki galdeginen duenari. »

Hamabi urthetaco haur, doidoia lehen comunionea egina zuen batec, bere ama baicic etzuen; ezagun den bezala hanitz maite zuen, eta amac behar bada gehiago haurra. Eman zuten semenario ttipian escolatceco. Handic zonbeit hilabeteren buruan, ama betbetan eritu cen, eta bizpahiru egunic barnean hil. Umazurtz gaichoac etzakien oraino berri ikharagarri hori, eta Semenarioco superiora etcitekeien erraitera mentura. Oharturic Birjina Sainduarentzat bazuela

debocione bereci bat, gogorat ethorri citzaion behar zuela Mariaren laguntza galdegin, eta hari umazurtz gaichoa gomendatu. Baraldearen zolan bacen Birjina Sainduaren potret bat, haren aitcinerat baitzohacin haurrac, eta bereciki hau, beren othoitcen egitera. Ekhar-arazten du beraz superiorac baurra, hartcen du escutic eta juaiten, deus erran gabe, Birjina Sainduaren oinetarat. Belhaunicatcen da haren aldean, eta es-curearekin iracutsuric Mariaren potreta, erraiten dio : « Ene haurra, huna hemendic aicina zure Ama. » Haur gaichoac comprenitu du : hasten da nigarrez, besarcatcen du bere superiora. Gero bere nigarren artetic Birjina Sainduari behatuz, amodio eta confidentcia handi batekin egiten dio othoitz hau : « O Birjina Saindu ona ! galdu dut ene lurreco ama, barca dietzadatzu ene nigarrac. Gomendatcen derautzut, ezar azu zurekin ceruan ; eta har nezazu egun zure haurizat, aitaren eta amaren ganat cerurat alchatu artino. »

Guc ere gomenda ditzogun gure arima eta arimaco bakea egun guciez Mariari, eta erran dezagun : « Amodio eta ohore giristinoen Amari, gure Ama maiteari ! »

BORTZGARREN EGUNA

Andre Dena Maria bereciki haurren Ama eta Begiratzaillea dela

Ongi zucen da hala izan dadien : giristino haur batek ikhusten du bere aman, ceruco Ama Birjina Mariaren potret bicia; gisa berean Birjina Sainduac ikhusten du haur giristino batean Be-telemen eta Nazareten bere besoetan zuen Jesus-Haurraren potreta. Giristino haurrac Jesus berri batzu dire Birjina Sainduarentzat, haren bigarren semeac, Seme lehen-sorthuaren iduricoac. Zonbatenaz ere innocentago eta cartsuago, ho-beago eta eztiago, obedientago eta Jaincoari fidelago baitire, hanbatenaz gehiago Ama Birjina orhoit-arazten dute bere Jesus-Haur maite eta adoragarriaz. Horra certaco Mariac maite dituen haur prestu eta jaincotiarrac, eta certaco haurrac beren baitharic ekharriac diren Birjina Sainduaren maithatcera eta othoitztera.

Oroc badakigu zoin agradatcen zaioten haur itipiei Andre Dena Maria Jesus-Haurra besoetan; behatcen diote bozcario bici batekin. Birjina Sainduaren icena johan zaiote bihotcera. Segurki hor bada graciaco jite bat, heldu zaiotena bathaiotic eta Jesu-Cristo heien bihotz tiipi eta garbian bici denaren ganic. Haurrac ez du oraino conprenitcen ceruco Jaincoa, baina conpre-

nitzen du eta laster maitatzen Jainco-laurra, bera bezala amaren besoetan eta bihotzaren aldean ikhusten duena.

Saindu gehienec haurretic senditu dute Birjina Sainduaren alderat bere baitharic bihotza ichuria. Hamabortzgarren mendean, Belgican guciz famatua cen sainda bat, santa Loduina, haur haurretic Birjina Sainduaren amodio eta gracia bereciez izan cen fagoratua. Ongi mintzatzen ikhasi baino lehen, entzuten zuten *Agur Maria* mothelca erraiten. Gaztedanic hasi cen aurkhitzen cituen lekhu gucie an Misericordiazco Ama horren potretel agur egiten. Zazpi zorci urthelaco saricen cen auzoco eliza batean, Mariaren potret baten ahuspez ohoratceco. Etche-coec igortcen zuten bere anaiaen hascariarekin, eta haur saindu horrec juaitean eta etcheracoan, ichilic bisitatcen zuen ceruco Ama ona. gon batez, uste baino gehichago egon cen Mariaren oinetan, eta amac gaizkiac erran ciozcan bidean denbora galduric, eta galdegia cion idorki nun abusatu cen hain luzaki : « Ez samur, ama, ez samur, othoi, ihardetsi cion haurrac, izan naiz Birjina Sainduari agur erraiten. Be atcen nioelari eta besoac hari buruz hedatcen oituelaric, ikhusi dot irri batez ihardesten zautala. » Ichildu cen ama, eta bihotzaren zolaraino hunkitua, hasi cen eskerren emaiten Birjina Sainduari, ceren

egiten zuen haren Luduina ttipja hain ona eta hain saindua.

Eta berriki, Africaco beltcearic, nechca gaicho bat, misionest batec eresia Turco gaichto bati, Italiaco hiri bate n. Bisitacioneco serorei izan cen gomendatua. Bathaio sainduan eman cioten izena Josefina, eta hil cen haur gaicho hori bederatzi urthetan, orotaz saindu ezagutua. Egun batez juan citzaion comentuco superiorari: « Ama, behar derautzut erran gauza bat biciki gogoan dutana. Bainan beldur naiz etzaren contentizanen. » — « Cer duzu, haurra, zobeit pena? » — « Ez, ama, nahi, zaitut othoiztu, content bazira, utz nezazun botu egitera, urthe batez arropa urdinaren ibiltceco Birjina Sainduaren ohoretan. » — « Norc eman dautzu hori burura? » — « Nihorec ere, nihorec ere; ene Aingeru onac erran daut. » — « Bainan certaco nahi duzu egin botu hori? » — « Birjina Sainduac eman dezadau aurthen hiltceco eta haren ganat cerurat heltceco gracia, edo bertcenaz aphur bat sendatcen banaiz, serora egiteco. O hain nahi nuke serora izan! » Desiratcen zuen fagorea ardietsi zuen. 1855^{ean} Abendoaren 8°, Concebicione garbiaren egunean, comuniatu ondoan, beltch ttipittoac juantzi zuen Birjina Sainduaren colorea. Eta alderdi guciataric behatuz haren larru beltzarekin hain cite guti zuen bere arropa urdi-

nari, erraiten cion : « O Birjina Sainduaren arropa maitea, zoin content naicen hi juantciric. Oi Maria, Ama ona, eman derautazu zure arroparen ibiltceco gracia, eta emanen seroren beztimendaren hartceco ohorea. » Izan zuen fagore hure ere, hainan heriotceco mementoan, urthe bat gabe hil baitcen, galdegin bezala.

San Pascal Bailon hamabi hamahiru urthetan igorri zuten artzain, jaun aberats batentzat, Andre Dena Maria Loretacoaren ingurutarat. Lorientua hain hurbil izanez Birjina Sainduaren eliza, bethi alderdi hartarat alhatcen zuen bere arthaldea. Nausiac jakinic, beldurrez ardiac etcitecen balia toki idor eta beilarieci tapicatu hartan, galdegin cion certaco etcituen eramaiten alha lekhu hobetarat. Pascalec ihardetsi cion seriosotasun ezti batekin : « Ene arthaldea eta ni ongi gare Birjina Sainduaren begiaren menean, haren laguntzac arthaldea gicen-aracico daut lekhu gorieci baino hobeki. » Nausia hunkitua izancen fidantcia saindu eta miragarri hortaz. Ikhusiric arthaldearen estatu ederra, utci zuen nahi zuenaren egitera. Bere artzain lagunec maitezuten, errespetatcen zuten; cioten Andre Dena Mariac zaintcen cioela arthaldea. Heieci lanac cituxtelaric otsoetarieci ardien begiratcen, hura, gauaz eta egunaz, elizaren ahetan othoitcean zagoen, eta etcizaioten haren ardiei behinere

deus gerthatcen. Escuetan edo lephotic zabilzcan bethi arrosoriac. Ardura erraiten zuen atencione gartsu batekin, eta bertceac biltcen cituen gauza beraren egitera. Ichtant guciez haren ahapaldia ciren : « Birjina Sainduac lagun nezala. — Jaincoaren Amac begira nezala. »

Iracurtcen dugu oraino san Frantsesen Ordreco Crispin beithutosaren bician, bere amac ttipitic iracusten cioela : « Ene haurra, hire behar orduetan ihes egizac Mariaren ganat, lanjereetan errac berehala : Birjina Saindua, zato ene laguntcera, eta ethorrico zauc. » Haurrac atchiki zuen hitz hori. Egun batez igana cen arbola batelara hiru lagunekin. Adarra hausten da, eta erortcen dire harri batzuen gainera. Crispin ttipiac oihu egiten du berehala : « Zato, Birjina Maria, ene laguntcera ! » Bertce hiruac handizki colpatuac dire, hura bakharric chutitcen da, Mariac begiratu, den gutieneco minic gabe.

Beraz, ama girstinoa, gomenda zaitzu zure haurrac ceruco Amari. Izar azu goizdanic haren icen salbagarria heien mihian, eta haren debocione ezta heien bihotz ttipittoan. Eta zuc, haur maitea, entzun dituzun saindu gaztetto horiec bezala, Ama Birjina maita zazu. Erranezozu hantiz othoitz, eta egin abalac oro egin zaitzu haren gogora bicitceco. Eta ceruco Ama horrec han-

di-aracico zaitu, eta giristino on bat jalgiric,
cerurat hel-aracico.

SEIGARREN EGUNA

Birjina Sainduaren Concebicione garbia

Birjina Saindua notari gabea da, osoki Saindua, bekhatu batere gabe, ez orijinal, ez mortal, ez benial.

Garbia izan da bere Concebicionean. Erran nahi da Santa Anna bere amaren sabelean concebitua izan cenean, Jaincoac, bere Semearen Amatzat zaucanac, bekhatu orijinaletic begiratu zuela. Adamen haur guciac bekhatu orijinalean concebituac dire, errege erori eta desterratu baten haurrac zorigaitcean eta desterruan sortcen diren bezala. Heien aitac ez du choilki coroa galdu bereiztat, galdu du bere haur eta ondoco gucientzat. Adamen eta Ebaren ondocoac gare-lacotz, estatu triste eta zorigaitz izpiritual hortan sortcen gare. Birjina Saindua ez da estatu hortan izan, hortaric begiratu zuen haren Seme laster izan behar zuenaren amodioac, ez baitzuen Jesusen sorthu nahi, ichtant bat ere bekhatuac cikhindu zuen Ama baten ganic.

Concebicione guciac garbia, Mariac izan lehen gracia eta bertce fagore gucien cimendua da.

Hartacotz gracia hori hanitz prezatcen dute harrec eta haren haurrec. Gu bici garen mende hunec berec ki consecratua dela iduri du Birjina Sainduaren Concebicione garbico misterioari. Gerochago alphataco ditugu mende huntaco bertce agertceac. gun mintza gaiten Aita Sainduaren 1854^{ean} declaracioneaz eta Mariaren Lurdeseco agertceaz.

Abendoaren 8^{an} 1854^{ean}, Pio IX Aita Saindu loriosac, Birjina botheretsuaren arartecotasuna berecikiago Elizari eta munduari segurtatzeco, declaratu zuen bere Concebicionearen eta izaittearen lehen mementotic, Birjina Saindua bekhatu orijinaletic miraculuzki begiratua izan dela; egia hori Jaincoaz iracutsia, fedezco articulu bat dela; eta nihar ere ez sinhetsi nahiz thematcen bada, ez dela gebiago catolico, bainan heretico eta giristino arnegatu. Cerua eta lurra bozcariatu, debruac eta gaichtaginac aldiz beren erresuma ilhunetan ikhara-araci cituen egun hura, egun handi bat cen. Han cen jarriric bere tronuan, Jondoni Betirico elizan, Pio IX Aita Saindua, han ciren berrehun cardinale, archapezpieu eta aphezpieu; berrogoi eta hamar mila giristino, munduco mintzaire gucietaric, bilduac eliza handi hartarat. Oroc aditu ahal izan zuten Aita Sainduaren boza, fedezco articulu declaratu zuenean. Haren begitarte on eta eder-

ra nigarretan cen, eta hanitcetan gelditu behar izan zuen, acabatu baino lehen.

Handic hiru urtheren buruan, Birjina Mariac nahi izan du berac berriz bere Concebicione garbia declaratu, bere cerbitzari Pio IX^{en} ihardesteco bezala. Ortcegun batez, otsailaren 11^{an} 1858^{an}, eta handic hamabortz egunez lerruan, agertu cen Lurdeseco hiri ttipiaren aldean, Bernadeta deitzen cen haur errumes bati. Nechca ttipi eta inocentño hori hautatu zuen Jaincoaren Amac populuen, erresuma osoen, Concebizione guciz garbiaren debocionerat biltceco. Etcen jakintsuna. Erlisionearen beraren gainean deus etzakien. Bainan bazuen khar bereci bat bere arrosorioarekin othoitz egiteco; arrosorioa cen haren jakitate gucia.

Otsailaren 11^{an} beraz, Bernadeta juana cen, bere heineco bi lagunekin, chotch biltcera, Lurdesen iragaiten den uraren inguruetarat. Harroca cilho baten aitcinera heldua cen. Oinetacoen khentcen ari celaric urean pasatceco, aditu zuen haice handi bat bezalaco harrabots bat. Harritua dago; behatcen du. Ur bazterreco zuharrac geldi zauden, deusec etcituen adarrac igitcen. « Deusic ez da, » egin zuen bere baithan haurrac. Eta berriz ere gurthu cen oinetacoen khentceco. Hainan harrabots bera berriz hasten da. Bernadeta altchatcen du burua eta beha-

teen, membro guciac ikharatcen zaizco. Icitua, eta ikhusten duenac lilluratua, belhaunico erortcen da.

Harroca cilhoan chutic, argi miragarri baten erdian zagon emazte bat, ezin erranezco distiradura batekin. Etzuen lurreco argien egiteric, eta bizkitartean clarki ezagun cen; egiazco jende gorphutz bat, presuna bici bat, bertce jendeac bezalacoa, salbu argi hura eta ceruticaco edertasun bereci bat.

Handitasun ordenario batekin, gazte emaiten zuen. Bainan bacituen, oro betan, haur baten inocentcia eta lañotasuna, birjina baten garbitasuna eta modestia, ama baten seriestasuna eta amultsutasuna.-erregina baten maiestatea eta noblecia. Begitartea gracia zarioela, bere begi argietan eztitasun bat bihotz gogorreana urtharaz cezakena; expaine an a re ezin erran baino gozoago bat.

Beztimendac cituen munduac ezagutcen ez duen oihal batetatic, mendietaco elhur thonatic gabecoa baino churiagoac eta distirantagoac. Arropa luce zuen lurreraino, bainan oinac uzten ciozcan ageri harrocaren gainean; doidoia zaphatcen zuen basa arrosa baten adarra, eta oin hutsen gainean cituen bedera urhezco arrosa.

Gerrian ceru colore cintura eder bat, eta hartatic bi banda zabal sahetsean beheara abantz

zolaraino. Belo churi bat buruan, sorbaldac estalitz gibclerat jausten cena. Ez erhaztun, ez colier, ez bertce emaztekien aphainduretaric batere.

Arrosorio batzu, bihiac esue chortac becen churiac eta cadena urhezcoa, zauzcan Andre misterios horrec bere bi escuen artean. Arrosorioen bihiac iragaiten ciren, batzu bertcen ondotic, haren erhietan, baina expainac etcituen igitcen. Etzuen erraiten arrosorioa, baina erraiten aditcen. Ihardesten zuten haren beharrietan munduco bazter gucietan erraiten diren *Agur Mariec*.

Ichilic zagoen. Etcion bere icena erran Bernadetari berant baicic, Martchoaren 25^oan, azken aldicotz agertcearekin. — « O Andre ona, galdegin cion haur dohatsuac, erran-ezadazu nor zaren eta cer duzun icena? » Ceruticaco agertceac irri exiti bat egin cion, baina ez ihardetsi. — Galdegin cion berriz Bernadetac : « O Andre ona, erran ezadazu, othoi, nor zaren eta cer duzun icena? » Argitcen eta bozcariatcen cela gebiago iduri zuen, baina oraino ere etcion ihardetsi hauraren galdeari. — Hirugarrenean oraino Bernadetac : « O Andre ona, othoi, othoi, erran-ezadazu nor zaren eta cer duzun icena? » Agertce miraculuzcoac distiratcen zuen gero eta gebiago, parabisuco zorion batec nasaikiago argitcen cion begitartea. Escuac zabaltcen ditu eta

uzten arrosorioac beso escunerat lerratcera. Besoac zabalduric itzultcen ditu lurrerat, benedictionen ichurtceco bezala, eta gero berriz goiti altchatcean, mintzo garbi eta ezti batekin dio : « NI NAIZ CONCEBICIONE GARBIA. » Hitz horie erran eta eceztatcen da, ez du gehiago Bernadeta aiteinean harroca hutsa baicic.

Horrela nechca pobre horre ikhusi zuen Lurdeseco harpean, hamabortz aldiz, Birjina Saindua. Eta nola, ceruco Erreginaren beraren manuz, oro condatu baitcituen lehen egunetic, jende ospe handi bat jarraitkitcen citzaion. Laugarren eguneco hamar mila presuna baciren haren inguruetan, Ama Birjina agertcean. Oroc ikhus cezaketen haur dohatsua, Agertce misteriosac cirauno, bere baitharic campo bezala, eta erran baditake, bertce bat egina. Birjina Saindua estealtcearekin, Bernadeta lehenagocoa cen, haur errumes inocent bat, deus marcatcen elzuena. Comentu batean sarthu cen geroztic, eta badu orai zonbait denbora hila dela.

Hamabortzgarren agertcea baino lehen beilariac helcen ciren berrogoi miletara. Handic lau urtheren buruan, Elizaco erregla eta precocione guciekin, agertce espantagarri hori segurtatu zuenean Tarbeseco jaun aphezpicuac, baciren chun eta berrogoi eta lau miraculu ezin ukhatuac. Eta egungo egunean Lurdeseco Andre

Dena Mariac eta hango ithurri miragarriac egin dituzten sendatce eta fagore gucien condua ez da ceruan baicic atchikitcen ahal.

O Birjina Saindua, eskerrac deraitzugu obra miragarri horientzat. Bainan oroz gainetic oraino gracia bat galdegiten dugu, emaguzu garbitasun thona gabeco bat, eta egizu gure bihotza zure bihotz garbiaren idurico.

ZAIZPIGAREN EGUNA

Medalla miraculuzcoa

1825^{an} Ospitaletaco serora batec izan zuen Jaincoaren misericordia izari gabecoaren ganic fagore bat, Lurdescoac becen estimagarria.

Parisen bere comentuco caperan zagon, Sacramendu Sainduaren aitecinean, adoracione cartsu batean, ichilic eta begiac hetsiac. Ichtant baten buruan, begiac altchatcen ditu, tabernacleari behatceco. O! icusgarri espantagarria! aldare zola gucia hartua cen, argi lilluragarri batec. Haren erdian chutic, besoac lurrerat buruz itzuliac, escuac idekiac eta zabalduac, emazteki bat, mundu huntan, ez den bezalaco edertasun batekin. Capa aberats bat ceru colore, aitecinean gainetic estecatua, estaltcen ciotcila sorbaldac eta besoac ezcuetaraino, jausten citzaion gibe-

lerat, erregina baten beztimenda bezala. Arropa churia zuen, egunaren argiaren parecoa. Oin hutsac bola handi baten gainean, lehertua zaucatela suge baten burua. Bi escuetaric jalgitcen citzaizcon argizco bedera ithurri, graci azco ichurki batzuen pare. Hamabi izar, zolaco argia baino oraino saminagoec inguratcen cioten burua.

Agertce misterios horren inguruan bacen izcribu lerro bat. Serorac iracurtu cituen clarki hitz hauc frantsesez : « O Maria bekhatu ric gabe concebitua, egizu othoitz guretzat, zure laguntza galdegiten baitugu. »

Birjina guciz garbiac (Hura cen agertcen) manatu cion, begien aitecinean ikhusten zuena, deus ere canbiatu gabe, jalgi-araz cezan medaila batean, eta hitz-eman cion medaila hura izanen cela, lizarentzat eta mundu guciarentzat, ecin agortuzco graci en ithurri bat.

Behin, gibelamenduric handienac, izan cituen bere superioren phartetic; burutic aldaratutzat atchiki zuten. Handic bortz urtheren buruan choilki, 1830^{ea} hasi cen hedatcen medaila miraculuzcoa. Icen hori jarraiki zaio geroztic. Oficia le bat, esperantza handiric gabe, debocionez cargatu cen haren jalgitceaz; baina n betbetan medaila ttipi hori hainbert cetaraino galdegina izan cen nun oficia lea, bere aferac heinic hitse-

nean cituena, aberastu baitcen. Geroztic gracies eta miraculuen ithurri horiez da Lurdeseco ura baino gehiago agortcen. 1830^{etik} hunat ehun miliun baino gehiago egin dituzte. Gutartean nihor guti da medaila hoitaric bat edo gehiago berekin ez duenic, potret eta izcribu berarekin.

1860^{ean}, Andre Dena Maria ikhusi-eta hogoi eta hamabortz urtheren buruan, serora hura bici cen, eri, gaitz handiez herstua, bainan berthutez bethea; eta doidoia bere serora lagun zonbeitez bakharric ezagutua.

Medaila miraculuzcoaren berthutez milaca gerthatu diren gauza espantagarrietaric huna ederrena eta famatuena.

1842^{ean} urtharrilean, judu gazte bat, bankiera, bazter ikhusten zabilana, heldu izan cen Errumarat, zonbeit asterentzat. Alfonso Ratisbone deitzen cen. Batere errelisioneric gabe, aditcen eta ikhusten cituen gucientzat, gustu dremendenic ere ez, lakhetceco orde, jadanic enuatcen ari cen.

Theodore de Bussières, protestant conbertitu, giristino cartsu bati gomendatua cen. Harrec eraman zuen Laferronetarren aitoren familiara. Eta horra nun, egun batez, aingeru baten pareco haur gazte batec har-araxten eta lephotic eman-araxten dion medaila miraculuzco bat, errancz irri batekin : « Ikhusico duzu horrec conberti-